

Årjängs kommun

kommun@arjang.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Nordmarkens skola M i Årjängs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Årjängs kommun att senast den **30 september 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa den påtalade bristen samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för åtgärderna i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalad brist) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan under rubriken Motivering till föreläggande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Årjängs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att de elever som behöver det ges studiehundledning på modersmålet (5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185)).

Åtgärder

- Se till att varje elev som bedöms vara i behov av studiehundledning på modersmålet ges sådan studiehundledning utifrån elevens behov (5 kap. 4 § skolförordningen).

Motivering till föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Årjängs kommun inte uppfyller författningarnas krav gällande att elever ska ges studiehundledning på modersmålet om eleven behöver det. Av utredningen framgår att det finns elever vid Nordmarkens skola M som bedömts vara i behov av studiehundledning på sitt modersmål men som trots detta inte får sådan studiehundledning. Inga elever på skolenheten ges studiehundledning på modersmålet varken som stöd eller anpassning i undervisningen trots att lärarna, elevhälsan och tillförordnad rektor har identifierat elever med sådant behov. Att Årjängs kommun, i egenskap av huvudman för Nordmarkens skola M, inte ser till att elever ges studiehundledning på modersmålet utifrån sina behov strider mot författningarnas krav. Detta är en brist.

Rättslig reglering

I 5 kap. 4 § skolförordningen anges en elev ska få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehundledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehundledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehundledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehundledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen)

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att det finns ett flertal elever som har behov av studiehundledning på modersmål som inte ges det. Av intervjuer med lärarna framkommer att det finns minst tretton elever på skolenheten som har behov av studiehundledning på modersmålet för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. I en klass finns det sju elever som bedöms vara i behov av studiehundledning på språken swahili, arabiska, kurdiska och rumänska. I två klasser i årskurs fyra finns det tre elever i vardera klassen med behov av studiehundledning på modersmålet. Lärarna berättar att det är främst i naturorienterande (NO) och samhällsorienterande ämnen (SO) samt matematik som de bedömer att eleverna har behov av studiehundledning på modersmålet, för att förstå undervisningen och utveckla sina kunskaper i de olika ämnena. Lärarna har anmält behovet till rektorn. I kompletterande uppgifter från huvudmannen framkommer att rektorn har fått kännedom om sex av eleverna som bedöms vara i behov av studiehundledning på modersmålet i september 2021, utan att vidta åtgärder. Representanter för elevhälsan uppger att de har kännedom om eleverna på skolenheten som har behov av studiehundledning på modersmålet. Både lärare och representanter för elevhälsan säger att anledningen till att eleverna inte ges studiehundledning på modersmålet är att

det inte finns tillgång till studiehandledare. Detta bekräftas också av den tillförordnade rektorn som också säger att eleverna inte ges studiehandledning på modersmålet av ekonomiska skäl, då det är för dyrt. Den tillförordnade rektorn uppger att det också saknas personer som dels kan de språk som är aktuella och dels kan svenska på en tillräcklig nivå. Vidare framkommer att det även är svårt att få tag i personer med rätt kompetens på grund av omfattningen på tjänsterna. Situationen med brist på studiehandledning till elever med sådant behov har lyfts till huvudmannen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Årjängs kommuns verksamhet Nordmarkens skola M inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Årjängs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Årjängs kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Beslutsfattare Claes Börjesson har fattat detta beslut.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Matilda Hazard (föredragande) och utredare Madeleine Olofsson medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Nordmarkens skola M

Fakta Skolinspektionens tillsyn och om Nordmarkens skola M

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Årjängs kommun under hösten 2021. Skolinspektionen genomförde digitala intervjuer på Nordmarkens skola M den 1 och 2 december 2021. Intervjuer genomfördes med elever, lärare, elevhälsa och tillförordnad rektor. De områden som granskats är extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling. I samband med att underlaget från genomförda intervjuer kommunicerades med huvudmannen inkom huvudmannen med kompletterande uppgifter som Skolinspektionen efterfrågat.

Nordmarkens skola M är en grundskoleenhet i Årjängs kommun. Årjängs kommun är huvudman för skolenheten. På skolenheten finns vid tiden för Skolinspektionens tillsyn 194 elever i årskurserna 4-6. Skolenheten leds av en rektor.